VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2021. gada 14. jūlijā*

Kopējā ārpolitika un drošības politika – Ierobežojoši pasākumi saistībā ar situāciju Venecuēlā – Līdzekļu iesaldēšana – To personu, vienību un struktūru saraksti, kurām piemērojama līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšana – Prasītāja vārda saglabāšana sarakstos – Kļūda vērtējumā

Lietā T-35/19

Antonio José Benavides Torres, ar dzīvesvietu Karakasā (Venecuēla), ko pārstāv *L. Giuliano* un *F. Di Gianni*, advokāti,

prasītājs,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *S. Kyriakopoulou*, *V. Piessevaux*, *P. Mahnič* un *A. Antoniadis*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts atcelt Padomes Lēmumu (KĀDP) 2018/1656 (2018. gada 6. novembris), ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2017/2074 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Venecuēlā (OV 2018, L 276, 10. lpp.), un Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2018/1653 (2018. gada 6. novembris), ar ko īsteno Regulu (ES) 2017/2063 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Venecuēlā (OV 2018, L 276, 1. lpp.), ciktāl šie tiesību akti attiecas uz prasītāju,

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs R. da Silva Pasošs [*R. da Silva Passos*], tiesneši I. Reine (referente) un L. Trišo [*L. Truchot*],

sekretārs: B. Lefevrs [*B. Lefebvre*], administrators,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2020. gada 3. septembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums [1]

[..]

Juridiskais pamatojums

[..]

Par lietas būtību

[..]

43 Šajā nolūkā Savienības tiesai ir jāveic šī pārbaude, vajadzības gadījumā pieprasot Savienības kompetentajai iestādei iesniegt atbilstošu – konfidenciālu vai nekonfidenciālu – informāciju vai pierādījumus, lai varētu veikt šādu pārbaudi (skat. spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 120. punkts un tajā minētā judikatūra; spriedums, 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 65. punkts).

44 Proti, tieši Savienības kompetentajai iestādei apstrīdēšanas gadījumā ir jāpierāda pret attiecīgo personu vērsto motīvu pamatotība, nevis šai personai ir jāiesniedz attaisnojoši pierādījumi par to, ka minētie motīvi nav pamatoti (spriedumi, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121. punkts, un 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 66. punkts).

45 Šajā nolūkā netiek prasīts, lai minētā iestāde iesniegtu Savienības tiesā visu informāciju un pierādījumus, kas saistīti ar aktā, kuru tiek lūgts atcelt, norādītajiem motīviem. Tomēr ir būtiski, lai iesniegtā informācija un pierādījumi pamatotu pret attiecīgo personu vērstos motīvus (spriedumi, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 122. punkts, un 2013. gada 28. novembris, Padome/*Fulmen* un *Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 67. punkts).

46 Runājot par pierādījumiem, ko var sniegt, Savienības tiesībās prevalē pierādījumu brīvas iesniegšanas princips (spriedums, 2013. gada 6. septembris, *Persia International Bank*/Padome, T-493/10, EU:T:2013:398, 95. punkts (nav publicēts)).

47 Ņemot vērā šos principus, ir jāizvērtē, vai Padome ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā, ar apstrīdētajiem tiesību aktiem pēc periodiskās pārskatīšanas nolemjot saglabāt prasītāja vārdu strīdīgajos sarakstos.

48 Vispirms ir jānorāda – tas, ka prasītāja vārda iekļaušanas strīdīgajos sarakstos saglabāšanas motīvos ir atsauce uz apstākļiem, kas radušies pirms apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanas un kas šajā laikā vairs nepastāvēja, obligāti nenozīmē, ka ierobežojošie pasākumi, kas attiecībā uz prasītāju tika saglabāti spēkā ar šiem tiesību aktiem, būtu zaudējuši aktualitāti. Acīmredzami, tā kā Padome, norādot prasītāja vārda saglabāšanas strīdīgajos sarakstos motīvus, bija izlēmusi atsaukties uz konkrētām situācijām, kurās bija iesaistīta Bolivāra Nacionālā gvarde, ko prasītājs vadīja, runa varēja būt tikai par rīcību pagātnē. Tātad nevar uzskatīt, ka šāda atsauce nav

[1] Ietverti ir tikai tie šī sprieduma punkti, kuru publicēšanu Vispārējā tiesa uzskata par lietderīgu.

atbilstoša vienīgi tādēļ, ka attiecīgā rīcība tika veikta tālākā vai nesenākā pagātnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 12. februāris, *Amisi Kumba*/Padome, T-163/18, EU:T:2020:57, 83. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Šādu interpretāciju apstiprina Lēmuma 2017/2074, kas grozīts ar šajā lietā apstrīdēto Lēmumu 2018/1656, 13. panta otrā daļa, saskaņā ar kuru Lēmums 2017/2074 tiek pastāvīgi pārskatīts un, ja Padome uzskata, ka lēmuma mērķi nav sasniegti, lēmumu attiecīgi atjauno vai groza. Ar šādu tiesību normu Padomei tādējādi ir ļauts saglabāt personu vārdus strīdīgajos sarakstos, saglabājot motīvus, kas bija to sākotnējās iekļaušanas pamatā, lai gan attiecīgās personas laikposmā pirms pārskatīšanas nav pieļāvušas nevienu jaunu cilvēktiesību pārkāpumu, ja vien šī saglabāšana sarakstos joprojām ir pamatota, ņemot vērā visus atbilstošos apstākļus, it īpaši to, ka ar ierobežojošajiem pasākumiem izvirzītie mērķi nav tikuši sasniegti (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2020. gada 12. februāris, *Amisi Kumba*/Padome, T-163/18, EU:T:2020:57, 84. punkts un tajā minētā judikatūra).

50 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka ierobežojošiem pasākumiem piemīt aizsardzības un pēc definīcijas pagaidu raksturs un to spēkā esamība vienmēr ir atkarīga no tā, vai to noteikšanas pamatā esošie faktiskie un tiesiskie apstākļi joprojām pastāv, kā arī no tā, vai tie būtu jāatstāj spēkā, lai sasniegtu ar tiem saistīto mērķi. No tā izriet, ka Padomei, periodiski pārskatot šos ierobežojošos pasākumus, ir jāveic situācijas atjaunināts vērtējums un jāizstrādā šādu pasākumu iedarbības bilance, lai noskaidrotu, vai tie ir ļāvuši sasniegt mērķus, kas izvirzīti ar attiecīgo personu vārdu un vienību nosaukumu sākotnējo iekļaušanu strīdīgajā sarakstā, un vai attiecībā uz minētajām personām un vienībām vēl arvien var izdarīt to pašu secinājumu (spriedums, 2020. gada 12. februāris, *Amisi Kumba*/Padome, T-163/18, EU:T:2020:57, 58. un 59. punkts).

51 Līdz ar to vispirms ir jāpārbauda, vai apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanas laikā Padome bija veikusi to faktisko un tiesisko apstākļu atjauninātu vērtējumu, kuri bija prasītājam noteikto ierobežojošo pasākumu pamatā un kuri attaisno šo pasākumu atstāšanu spēkā, lai sasniegtu ar tiem izvirzītos mērķus.

52 Šajā ziņā Padome attiecīgo ierobežojošo pasākumu noteikšanu ir pamatojusi ar situācijas demokrātijas, tiesiskuma un cilvēktiesību jomā pastāvīgu pasliktināšanos Venecuēlā, it īpaši, paužot bažas saistībā ar daudzajiem ziņojumiem par cilvēktiesību pārkāpumiem un pārmērīga spēka lietošanu un aicinot Venecuēlas iestādes ievērot Venecuēlas Konstitūciju un tiesiskumu un nodrošināt, lai tiktu garantētas pamattiesības un brīvības, tostarp tiesības uz miermīlīgām demonstrācijām (šajā ziņā skat. Lēmuma 2017/2074 1.–6. apsvērumu). Šajā nolūkā ierobežojošo pasākumu mērķis bija izdarīt spiedienu uz personām, kuras ir atbildīgas par smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem vai aizskārumiem vai pilsoniskās sabiedrības un demokrātiskās opozīcijas apspiešanu, un tādām personām, vienībām un struktūrām, kuru rīcība, politika vai darbības iedragā demokrātiju vai tiesiskumu Venecuēlā, kā arī ar tām saistītām personām, vienībām vai struktūrām (šajā ziņā skat. Lēmuma 2017/2074 7. apsvērumu).

53 Tādējādi prasītāja vārds ar Lēmumu 2018/90 un Īstenošanas regulu 2018/88 tika iekļauts strīdīgajos sarakstos, pamatojoties uz to, ka viņš ieņēma federālā rajona valdības vadītāja amatu, līdz 2017. gada 21. jūnijam bija ieņēmis Bolivāra Nacionālās gvardes ģenerālkomandiera amatu, bija iesaistīts pilsoniskās sabiedrības un demokrātiskās opozīcijas apspiešanā Venecuēlā, bija atbildīgs par smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem, ko viņa pakļautībā izdarījusi Bolivāra Nacionālā gvarde, un ka viņa kā Bolivāra Nacionālās gvardes ģenerālkomandiera rīcība un politika – tostarp

tas, ka Bolivāra Nacionālā gvarde uzņēmās vadošo lomu kārtības nodrošināšanā civiliedzīvotāju demonstrāciju laikā un viņš publiski bija izvērsis propagandu, ka militārajiem tribunāliem vajadzētu būt jurisdikcijai pār civiliedzīvotājiem, – ir kaitējusi tiesiskumam Venecuēlā.

54 Šodien pasludinātajā spriedumā *Benavides Torres*/Padome (T-245/18, nav publicēts) Vispārējā tiesa ir norādījusi, ka Padome varēja pamatoti uzskatīt, ka Bolivāra Nacionālā gvarde prasītāja pakļautībā ir izmantojusi pārmērīgu spēku, nodrošinot kārtību civiliedzīvotāju demonstrāciju laikā, un ka, ņemot vērā Venecuēlā pastāvošās situācijas vispārējo kontekstu, prasītājs bija iesaistīts pilsoniskās sabiedrības un demokrātiskās opozīcijas apspiešanā Venecuēlā un bija atbildīgs par smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem, ko viņa vadībā izdarījusi Bolivāra Nacionālā gvarde.

55 Prasītājs nav apstrīdējis, ka gan federālā rajona valdības vadītāja amats, gan Bolivāra Nacionālās gvardes ģenerālkomandiera amats Venecuēlā ir ļoti augsta līmeņa amati un ka šo amatu dēļ var uzskatīt, ka prasītājs ir ieņēmis atbildīgus amatus Venecuēlas institucionālajā sistēmā un, pildot šos amatus, ir bijis pilnībā saistīts tostarp ar Venecuēlas režīmu.

56 Turklāt nav strīda par to, ka apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanas brīdī Venecuēlā valdošajā režīmā nebija notikušas nekādas izmaiņas.

57 Tomēr ir jākonstatē, ka laikā, kad 2018. gada 6. novembrī tika pieņemti apstrīdētie tiesību akti, prasītājs aptuveni pusotru gadu, proti, kopš 2017. gada 21. jūnija, vairs neieņēma Bolivāra Nacionālās gvardes ģenerālkomandiera amatu. Turklāt, kā ir norādījis prasītājs, un Padome pret to neiebilst, 2018. gada 4. janvārī, proti, aptuveni desmit mēnešus pirms šajā lietā apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanas, viņš bija pārstājis pildīt arī federālā rajona valdības vadītāja pienākumus.

58 Šādos apstākļos, tā kā apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanas laikā valdošais režīms Venecuēlā nebija mainījies, Padomei šajā brīdī bija jāpārbauda saikne starp prasītāju un pie varas esošo valdību, lai novērtētu to, vai joprojām pastāv faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas bija ierobežojošo pasākumu piemērošanas prasītājam pamatā, un nepieciešamību atstāt spēkā šos pasākumus, lai sasniegtu ar tiem izvirzīto mērķi, kas atgādināts šā sprieduma 52. punktā.

59 Taču no lietas materiāliem izriet, ka prasītāja vārda saglabāšana strīdīgajos sarakstos bija pamatota ar tiem pašiem apstākļiem, kas jau bija izvirzīti viņa sākotnējās iekļaušanas sarakstā atbalstam (skat. šā sprieduma 13. punktu). Tiesas sēdē Padome apstiprināja, ka, veicot pārskatīšanu, kuras rezultātā tika pieņemti apstrīdētie tiesību akti, tā nebija ņēmusi vērā nevienu apstākli, kurš būtu radies pēc to tiesību aktu pieņemšanas, ar kuriem prasītāja vārds sākotnēji tika iekļauts strīdīgajos sarakstos.

60 Protams, ir jākonstatē, ka no brīža, kad prasītājs pārtrauca pildīt federālā rajona valdības vadītāja amata pienākumus, līdz apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanai ir pagājis ievērojams laiks – vairāk par desmit mēnešiem. Šajā ziņā ir jānorāda, ka atjauninātajā vērtējumā, kas Padomei bija jāveic, pārskatot attiecīgos ierobežojošos pasākumus, tā nebija nedz pierādījusi, nedz pat apgalvojusi, ka tai nebija iespējams iegūt informāciju par to, ka prasītājs ir pārtraucis pildīt federālā rajona valdības vadītāja amata pienākumus.

61 Tomēr ir jāatgādina, ka ar Lēmumu 2017/2074 ieviestajā ierobežojošo pasākumu pārskatīšanas mehānismā ir paredzēts, ka personas, uz kurām ir attiecināti šie ierobežojošie pasākumi, noteiktā termiņā var lūgt pārskatīt lēmumu. Šajā ziņā no šī lēmuma 8. panta izriet, ka personai, uz kuru ir attiecināti ierobežojošie pasākumi, Padome dod iespēju iesniegt apsvērumus un ka tā pārskata

savu lēmumu, ja tiek iesniegti apsvērumi vai jauni būtiski pierādījumi. Tādējādi tieši persona, uz kuru ir attiecināti ierobežojošie pasākumi, ir vispiemērotākajā pozīcijā, lai informētu Padomi par jebkādām izmaiņām tās konkrētajā situācijā.

62 Runājot par prasītāju, Padome ar 2018. gada 3. aprīļa elektroniskā pasta vēstuli īpaši bija aicinājusi prasītāja pārstāvi līdz 2018. gada 1. septembrim iesniegt savus iespējamos apsvērumus saistībā ar attiecīgo ierobežojošo pasākumu ikgadējo pārskatīšanu (skat. šā sprieduma 15. punktu). Tomēr no lietas materiāliem izriet, kā tas ir konstatēts šā sprieduma 17. punktā, ka prasītājs bija informējis Padomi par izmaiņām savā situācijā tikai 2018. gada 30. oktobrī, t.i., dažas dienas pirms apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanas, lai gan viņam bija jāzina, ka Padomei vēlākais 2018. gada 14. novembrī bija jāpieņem lēmums par to, vai attiecīgie ierobežojošie pasākumi ir atstājami spēkā (skat. šā sprieduma 11. punktu).

63 Turklāt ir jānorāda, ka no brīža, kad prasītājs bija Bolivāra Nacionālās Gvardes ģenerālkomandieris un federālā rajona valdības vadītājs, līdz brīdim, kad viņš vairs neieņēma šos amatus, Venecuēlā valdošajā režīmā nebija notikušas nekādas izmaiņas. No lietas materiāliem neizriet un prasītājs, kurš tiesas sēdē tika īpaši iztaujāts par šo jautājumu, arī nav apgalvojis, ka viņa dažādo publisko amatu pildīšanas izbeigšana būtu bijis lēmums, kuru viņš pats būtu pieņēmis, reaģējot uz tiesiskuma un demokrātijas apdraudējumiem Venecuēlā ar mērķi norobežoties no tiem (pēc analoģijas skat. spriedumus, 2019. gada 26. marts, *Boshab* u.c./Padome, T-582/17, nav publicēts, EU:T:2019:193, 152. punkts, un 2020. gada 12. februāris, *Kande Mupompa*/Padome, T-170/18, EU:T:2020:60, 131. punkts (nav publicēts)).

64 Šādos apstākļos, tā kā nav pierādījumu un norāžu par pretējo, Padome varēja pamatoti uzskatīt, ka apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanas dienā prasītājs joprojām bija saistīts ar Venecuēlā valdošo režīmu, kurš nebija mainījies salīdzinājumā ar brīdi, kad prasītājs, pildot Bolivāra Nacionālās gvardes ģenerālkomandiera pienākumus, bija apdraudējis demokrātiju un tiesiskumu Venecuēlā.

65 Iepriekš minētos apsvērumus pretēji prasītāja apgalvotajam nevar uzskatīt par tādiem, ar kuriem tiktu ieviesta prezumpcija vai īstenota pierādīšanas pienākuma pāreja par sliktu prasītājam. Tie nozīmē vienīgi to, ka apstrīdēto tiesību aktu motīvos ietvertā norāde uz prasītāja iepriekš pildītajiem amata pienākumiem liecina par to, ka Padome bija uzskatījusi, ka šī iemesla dēļ prasītājs joprojām ir saistīts ar Venecuēlā valdošo režīmu, un ka Padomes rīcībā nebija nekādas informācijas, kas ļautu apšaubīt šo apgalvojumu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2015. gada 22. aprīlis, *Tomana* u.c./Padome un Komisija, T-190/12, EU:T:2015:222, 167. punkts).

66 Līdz ar to vienīgais pamats, kā arī prasība kopumā ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

67 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tam ir jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Padomes tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

nospriež:

1) Prasību noraidīt.

2) *Antonio José Benavides Torres* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

da Silva Passos Reine Truchot

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2021. gada 14. jūlijā.

[Paraksti]